

ALGEMEEN BESTUUR

Vergadering d.d.:	16 juni 2020	Agendapunt:	9
Betreft:	Besluitvormend	Programma:	3. Gezuiverd water
Portefeuillehouder:	Beerda		
Route:	DB-AB		

Onderwerp

Afsluiting verkenningsfase en verzoek opvolgend voorbereidingskrediet voor de planfase.

Bijlagen

1. Oplegnotitie Verkenningsfase, d.d. 8-6-2020

HET ALGEMEEN BESTUUR BESLUIT:

1. Kennis te nemen het resultaat van de 'verkenningfase'.
2. Besluit om in te stemmen met de contract- en aanbestedingsstrategie BVP (Best Value Procurement) voor twee realisatiecontracten RWZI en transportsysteem waarbij de markt invulling geeft aan de zuiveringstechniek.
3. Besluit om opvolgend voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 5.434.000,- voor het afronden van de planfase en het uitkeren van vergoedingen aan de grondeigenaren.

Inleiding

De installaties van de drie rwzi's in het Westerkwartier voldoen niet meer aan de actuele eisen. Om in de toekomst aan de technische standaarden, effluenteisen en aan alle ter zake vereiste vergunningen, Arbo- en veiligheidseisen te kunnen voldoen zijn maatregelen vereist.

In 2013 is het initiatief genomen via een oriëntatie-, verkenning, plan- en realisatiefase te komen tot een weloverwogen en doelmatige oplossing voor afvalwatertransport en zuivering in het Westerkwartier. In 2013/2014 is ter oriëntatie een OAS-studie (optimalisatie-afvalwatersysteemstudie) uitgevoerd naar de meest doelmatige wijze van afvalwatertransport- en zuivering in het Westerkwartier. In deze studie zijn twee hoofdvarianten onderzocht. Een decentrale variant (rwzi Marum rooveren en rwzi Zuidhorn verplaatsen naar Gaarkeuken) en een centrale variant (rwzi Marum en rwzi Zuidhorn verplaatsen naar Gaarkeuken). In 2015 is het besluit genomen voor de 'centrale-variant'. Eén nieuwe zuivering in het Westerkwartier op de bestaande locatie van de huidige rwzi te Gaarkeuken.

Kort na deze eerste besluitvorming is als gevolg van een veranderde prioriteitstelling in de organisatie de voorbereiding voor de nieuwe zuivering tijdelijk stopgezet. De projectvoorbereiding is in 2018 weer opgepakt. Directe aanleiding hiervoor vormden onder meer de start van het project 'Gebiedsinrichting Zuidelijk Westerkwartier' en de KRW-normen die specifiek voor dit gebied zijn aangescherpt. Dit heeft geleid tot een herijking in 2018 van de eerder uitgevoerde OAS-studie.

Op 31 oktober 2018 is door het AB het volgende besluit genomen:

- herbevestiging van het eerdere besluit in 2015 voor de centralisatie van één nieuwe zuivering in het Westerkwartier.

- RWZI Westerkwartier wordt gebouwd voor de zuivering van alleen communaal (huishoudelijk) ingezameld afvalwater
- RWZI Westerkwartier wordt ontworpen op basis van de BBT (Best Beschikbare Techniek betekent dat de zuivering sober en doelmatig wordt ontworpen met de in Nederland op dit moment bewezen technologieën).

Na afsluiting van oriëntatiefase heeft het DB op 16 april 2019 krediet beschikbaar gesteld voor de verkenningsfase van het project RWZI Westerkwartier. In het voorliggend AB voorstel wordt u nader geïnformeerd over de afronding van de verkenningsfase, wordt een doorkijk gegeven naar de planfase en wordt u gevraagd een 2 tal besluiten te nemen.

De resultaten van de verkenningsfase, de daarin genomen projectbesluiten en de wijze van totstandkoming van de marktbenaderingsstrategie hebben we separaat voor u verwoord in bijlage 1.

Beoogd effect

Middels een besluit van het dagelijks bestuur wordt de verkenningsfase afgerond en kan er worden gestart met de planfase van het project RWZI Westerkwartier.

Argumenten

1.1 Met het afhechten/afronden van de verkenningsfase ontstaat een stabiele scope voor de planfase

Een stabiele scope vormt het startpunt voor de planfase en is van essentieel belang voor de verdere uitwerking. Het bevordert de voortgang en kosteneffectiviteit van het proces.

Door de verkenningsfase formeel af te ronden worden de ontwerputgangspunten voor het project RWZI Westerkwartier vastgelegd.

2.1 De contractvorm UAV-Gc en samenwerkingsvorm Best Value aanpak sluiten het beste aan bij het project

BVP kenmerkt zich door het maximaal gebruik te maken van de kennis en kunde van de markt (de expert) en de regulering (aanmoediging) van de samenwerking tussen markt en opdrachtgever. De opdrachtnemer is in de lead voor het borgen van raakvlakken, risico's en heeft de mogelijkheid om kansen aan te bieden die het project ten goede komen. Deze samenwerkingsvorm sluit goed aan bij de kennis en kunde van de eigen organisatie en het beoogde projectresultaat. De specialistische kennis van het zuiveringsproces en beheer en onderhoud waarover het waterschap beschikt wordt bij BVP maximaal benut.

2.2 Goede ervaringen met BVP

BVP is een door het waterschap vaker gebruikte vorm van aanbesteden welke in het verleden goede resultaten heeft opgeleverd. Het waterschap heeft de ervaring met BVP dat in de aanbesteding de juiste gegadigde wordt geselecteerd, de partij die het beste in staat is om het project en de projectdoelstellingen tot een succes te brengen. Voorbeelden hiervan zijn RWZI Garmerwolde en Spijksterpompen.

2.3 Met de gekozen contract- en aanbestedingsstrategie ontstaat optimale marktwerking

De zuiveringstechnologie wordt functioneel omschreven in het contract, er wordt geen type zuivering voorschreven. Hierdoor is de ontwerprijheid hoog voor de opdrachtnemer. Door de inbreng van zijn eigen specialistische kennis op het gebied van het bouwen van een zuivering kan de opdrachtnemer zich onderscheiden ten opzichte van andere opdrachtnemers. Dit vergroot de kans op meerdere inschrijvingen wat uiteindelijk de marktwerking ten goede komt.

3.1 Met het krediet kan de planfase worden doorlopen

Het krediet is bedoeld voor het volledig doorlopen van de planfase tot aan de gunning van de beide contracten. Voor het contract zuivering loopt deze periode vanaf juli 2020 tot en met oktober 2021. Voor het contract transportsysteem vanaf juli 2020 tot en met maart 2022.

Het eerder beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet is ontoereikend om de planfase van beide contracten volledig te doorlopen.

Voor de nadere toelichting op de eerder beschikbaar gestelde kredieten wordt verwezen naar de financiële paragraaf in dit voorstel.

3.2 Met het krediet kunnen de vergoedingen worden betaald aan de grondeigenaren

Op de percelen van de 45 grondeigenaren moeten conditionerende onderzoeken worden uitgevoerd. De gewasschade die hierbij ontstaat wordt vergoed op basis van de LTO-Gasunie tarieven. Daarnaast dient het waterschap met de grondeigenaren een ZRO af te sluiten om de persleidingen te kunnen aanleggen, te kunnen gebruiken en te onderhouden. De grondeigenaren ontvangen hiervoor een afsluitvergoeding en werkstrook vergoeding ook op basis van de LTO-Gasunie tarieven.

Risico's & Kanttekeningen

Perceeleigenaren werken niet mee aan de betredingstoestemming en het opstellen van de zakelijk recht overeenkomst

De keuze voor één centrale RWZI heeft tot gevolg dat er 20 kilometer persleiding moet worden aangelegd op het land van 45 grondeigenaren. Van de grondeigenaren wordt medewerking gevraagd bij het betreden van gronden voor conditionerende onderzoeken maar ook voor vestiging van een Zakelijk Recht Overeenkomst (ZRO) voor de aanleg en instandhouding van de persleiding. Insteek is dit op vrijwillige basis te realiseren. Tot op heden hebben we nog geen signalen ontvangen dat de grondeigenaren niet willen meewerken, echter dit risico blijft aanwezig. Dit kan leiden tot aanvullende kosten en vertraging in het proces.

Voor de beheersing van dit risico een strategisch plan benadering grondeigenaren opgesteld. Een goed contact met de grondeigenaren en een optimale communicatie zal bijdragen aan de beheersing van dit risico. De inzet van dezelfde rentmeester voor het persleidingen tracé Marum – Gaarkeuken als de Gebiedsinrichting Zuidelijk Westerkwartier zal bijdragen aan een optimale communicatie. Als uiterste middel starten we een juridische procedure op als de grondeigenaren weigeren mee te werken aan het opstellen van een ZRO. Het bestuur zal tussentijds geïnformeerd worden over de voortgang van de betredingstoestemming en de ZRO's.

De resultaten van de conditionerende onderzoeken kunnen leiden tot hogere investeringskosten

In de planfase worden verschillende conditionerende onderzoeken uitgevoerd naar de geotechnische opbouw en milieu hygiënische kwaliteit van de ondergrond en de archeologische en ecologische randvoorwaarden voor het werk. De resultaten van de onderzoeken kunnen onvoorziene zaken aan het licht brengen die in de verkenningsfase nog niet waren voorzien.

In de huidige SSK-kostenraming zijn beheersmaatregelen voor onvoorziene projectrisico's zo goed mogelijk ingeschat en is een post 'risicoreservering' opgenomen om deze risico's af te dekken.

Financiën

Het reeds beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet bedraagt € 1.710.000,-- (beschikbaar gesteld op 4 februari 2015 en 16 april 2019). Met dit krediet is de oriënteringsfase en verkenningsfase afgerond. Het beschikbare voorbereidingskrediet is ontoereikend om de volledige planfase te doorlopen. In dit voorstel wordt daarom verzocht om een krediet voor de afronding van de planfase ter hoogte van € 5.434.000,-

In dit krediet is een bedrag van € 2.000.000,- opgenomen voor vastgoedkosten, het betreft het uitkeren van vergoedingen aan de grondeigenaren. Voor zijn/haar medewerking aan de conditionerende onderzoeken en een Zakelijk Recht Overeenkomst ontvangt de grondeigenaar een meewerkvergoeding, een zakelijk recht vergoeding en een (gewas)schadevergoeding.

Krediet planfase

Het voorbereidingskrediet planfase wordt aangewend voor:

- het uitvoeren van onderzoeken (grondmechanisch, milieu hygiënisch, archeologie, ecologie, kabels en leidingen, bouwkundig);
- het uitvoeren van landmeetkundige terreinmetingen;
- het aanbesteden van adviseursdiensten;
- het regelen van betredingstoestemming en opstellen Zakelijke Recht Overeenkomsten;
- het betalen van vergoedingen aan grondeigenaren;
- het aanvragen van vergunningen;
- het opstellen van een communicatieplan;
- het opstellen van contractdocumenten;
- het opstellen van een risicodossier met betrekking tot de planfase en realisatiefase;
- het opstellen van de contractraming;
- het organiseren van aanbestedingen voor de uitvoering;
- het beoordelen van de inschrijvingsdocumenten en het opstellen van een gunningsadvies.

Het totale voorbereidingskrediet na dit voorstel is geraamd op circa 10,6 % van de geraamde investeringskosten. Het gevraagde krediet is als volgt samengesteld:

Tabel 1: Raming RWZI en transportsysteem mei 2020 (incl. BTW): voorbereidingskrediet

Verdeling SSK	Omschrijving	Raming investeringskosten (incl. BTW)	Benodigd voorbereidingskrediet (circa 10,6% van de investeringskosten)
Bouwkosten	RWZI Gaarkeuken	€ 20.500.000,-	€ 2.199.000,-
	Afvoeren bestaande RWZI Marum, Gaarkeuken en Zuidhorn	€ 2.500.000,-	€ 255.000,-
	Persleidingen tracé Marum-Gaarkeuken en Zuidhorn-Gaarkeuken	€ 13.200.000,-	€ 1.400.000,-
	Nieuwbouw rioolgemaal Marum en Zuidhorn	€ 2.100.000,-	€ 225.000,-
	Renovatie bestaande gemalen	€ 1.500.000,-	€ 175.000,-
Engineering		€ 6.620.000,-	
Vastgoedkosten	Gewasschade, ZRO's	€ 2.000.000,-	€ 210.000,-
Bijkomende kosten	CAR, nutsbedrijven, leges, overige kosten	€ 1.380.000,-	€ 146.000,-
	Subtotaal	€ 49.800.000,-	€ 4.610.000,-
	Te activeren interne uren		€ 438.000,-
	Te activeren rente		€ 96.000,-
	Vastgoedkosten t.b.v. grondeigenaren		€ 2.000.000,-
	Totaal benodigd voorbereidingskrediet		€ 7.144.000,-

Reeds verstrekt krediet € 700.000,--

(AB besluit d.d. 4 februari 2015)

Kosten bruto	€ 700.000
Subsidie	€ 0
Kosten netto	€ 700.000

Reeds verstrekt krediet € 1.010.000,--

(DB besluit d.d. 16 april 2019)

Kosten bruto	€ 1.000.000
Kosten te activeren uren	€ 0
Kosten te activeren rente	€ 10.000
Subsidie	€ 0
Kosten netto	€ 1.010.000,

Vorbereidingskrediet (planfase) (conform AB voorstel)	€ 5.434.000,-
Kosten planfase	€ 2.900.000,--
Kosten vastgoed	€ 2.000.000,-
Kosten te activeren uren	€ 438.000,--
Kosten te activeren rente	€ 96.000,--
Subsidie	€ 0,-
Kosten netto	€ 5.434.000

Totaal krediet (na voorstel) € 7.144.000,-

Te activeren uren voorbereidingskrediet

In het voorliggend AB voorstel zijn de te activeren interne uren voor de planfase geraamd op 6.348 uur a € 69,- met een waarde van € 438.000,-

Kapitaallasten voorbereidingskrediet

Uitgaande van een krediet van € 5.434.000,- zullen de hieruit voortvloeiende kapitaallasten voor dit krediet circa € 402.000,- bedragen in het eerste jaar na realisatie (2025). Daarbij wordt rekening gehouden met een rekenrente van 2% en een gemiddelde afschrijvingstermijn van 18,5 jaar. De bestedingen voor het voorbereidingskrediet vinden plaats in de jaren 2020 en 2021.

Financiële dekking en bestedingsritme

In het Jaarplan 2020 inclusief de meerjarenraming is rekening gehouden met deze besteding. De bestedingen voor dit krediet zullen in 2020 en 2021 plaatsvinden. Na positief besluit over voorliggend AB voorstel wordt het uitvoeringskrediet voor het contract zuivering eind 2021 aangevraagd. Het uitvoeringskrediet voor het contract transportsysteem wordt begin 2022 aangevraagd. Een overzicht van het bestedingsritme van het aangevraagde krediet wordt weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 2: Bestedingsritme en benodigd voorbereidingskrediet

	Besteding 2020	Besteding 2021
Planfase	€ 1.350.000,-	€ 1.550.000,-
Vergoedingen	€ 1.000.000,-	€ 1.000.000,-
Totaal besteding (excl. te activeren interne uren)	€ 4.900.000,-	
Te activeren interne uren	€ 128.000,-	€ 310.000,-
Te activeren rente	€ 23.500,-	€ 72.500,-
Totaal benodigd voorbereidingskrediet	€ 5.434.000,-	

Investeringsbedrag

Het investeringsbedrag voor het project RWZI Westerkwartier wordt op basis van de huidige gegevens geraamd op 49,8 mio.

Communicatie

Het zorgvuldig communiceren met alle stakeholders zowel intern als extern heeft binnen het project voortdurend aandacht. In de afgelopen periode heeft er afstemming plaats gevonden met de andere processen binnen het waterschap. Daarnaast is de samenwerking gezocht met de externe stakeholders. Dit proces zal ook in de planfase worden gecontinueerd.

De publiekscommunicatie zal in de komende planfase worden uitgebreid. De grondeigenaren worden benaderd waarvan de persleidingen hun land raakt. Ook zullen er vervolgesprekken worden gevoerd met de aanwonenden van de rwzi Gaarkeuken. Belanghebbende worden geïnformeerd over de voortgang van het project via de website, nieuwsbrieven en eventuele inloopbijeenkomsten.

Uitvoering

De planning ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

Afronding verkenningfase	juni 2020	
Planfase contract zuivering	juli 2020	- oktober 2021
Planfase contract transportsysteem	juli 2020	- maart 2022
Realisatie contract zuivering	november 2021	- februari 2024
Realisatie contract transportsysteem	april 2022	- februari 2024

Over één jaar ronden we de planfase voor de zuivering af en komen we bij het bestuur terug voor de aanvraag van het uitvoeringskrediet. Voor het contract transportsysteem zal dit begin 2022 zijn. De voorziene planning is als volgt:

